

Undervisningsforløb:

Lokalhistoriske kildepakker – Nørrebro og Nordvest (Boligforhold og levevilkår)

Kildemateriale: Erindring nr. 977 – Ingeborg Rasmussen, 1969

Uddrag af Ingeborg Rasmussens pensionisterindring fra 1969. Her fortæller hun om sin barndom og opvækst Nordvest i begyndelsen af 1900-tallet under små kår med ni søskende.

Find den samlede erindring her: <https://kbharkiv.dk/permalink/post/18-1051>

KØBENHAVNS
STADSARKIV

Jeg er født i Maj 1907, af dengang fattige Forældre.
Paa det Tidspunkt var der 4 Søsken foruden mig.
Min Far, født paa Lolland, var udlært grovsmed,
ansat i Københavns Kommune. Mor var Datter af en
Husmand, fra Fjenneslev.
Begge mine Forældre er nu forlængst døde.
Min Barndom var rig paa mange Oplevelser, dog ikke
altid lige gode. Jeg selv er født paa Tranevej
i en Kælderlejlighed, hupa flyttede vi, da jeg var 4 Aar,
til Frederikssundsvej 12 36.
Der var og er endnu Havelus, (som dengang hed)
mellemhus og Forhus. I Forhuset boede vi i en 3 Værelses
Lejlighed. Mellemhuset blev dengang benyttet som
Hestestald med Høløft, og paa dette Hus, stod med
Store Typer paa Forsiden "Villa Hansa".
Senere blev dette Hus forandret til Boliger.
Når paa gaden var der grøfter paa begge Sider af Vejen,
med Græs, her sad vi Børn ofte og ventede paa Far,
når han kom fra Arbejde.

Jeg er født i maj 1907 af dengang fattige forældre. På det tidspunkt var der 4 søskende foruden mig.

Min far, født på Lolland, var udlært grovsmed og ansat i Københavns Kommune. Mor var datter af en husmand fra Fjenneslev. Begge mine forældre er nu for længst døde.

Min barndom var rig på mange oplevelser, dog ikke altid lige gode. Jeg selv er født på Tranevej i en kælderlejlighed. Herfra flyttede vi, da jeg var 4 år, til Frederikssundsvej nr. 36.

Der var og er endnu havehus, som det dengang hed, mellemhus og forhus. I forhuset boede vi i en 3 værelses lejlighed. Mellemhuset blev dengang benyttet som hestestald med høløft, og på dette hus stod med store typer på forsiden "Villa Hansa". Senere blev dette hus forandret til boliger.

Ude på gaden var der grøfter på begge sider af vejen med græs. Her sad vi børn ofte og ventede på far, når han kom fra arbejde.

(1)

Hele min Barndom og Ungdom, husker jeg den evige Plagen af Rotter, som rendte overalt i Stuerne, Trapper, Kældre og i Gaarden, ja saagar paa gader.

Vi havde Rottefælder staaende alle vegne, og Natten igennem kunde man høre Fælderne smække i. Det gav da os Børn lidt af en Fortjeneste, naar vi om Morgenens samlede døde Rotter sammen.

Paa Frederikssundsvej No 90, laa et lille Hus "Rottehuset" hvor vi afleverede Rotterne, og klippede Halerne af dem. Vi fik 10 Øre for de store, 5 Øre for de mindre, og 2 Øre for Musene. Jeg husker engang, det var om Vinteren, jeg var ene i Stuen, da jeg saa en stor Rotte jule gennem Rummet, jeg skreg, Mor kom til, hun tog efter Kulskovlen i Kulkassen og ud derfra sprang Rotten, løb over Mors ben og Nakke, og forsvandt. Slige Hændelser havde vi mange af.

Lopper og Væggelus var ligeledes en Plage, trods Desinfektion og megen renlighed, indtil det udmærkede D.D.T. i trediveerne kom i Handelen.

Hele min Barndom og Ungdom, husker jeg den evige Plagen af Rotter som rendte overalt i Stuerne, Trapper, Kældre og i Gaarde, ja saagar på gader.

Vi havde Rottefælder staaende alle vegne og Natten igennem kunde man høre Fælderne smække i. Det gav da os Børn lidt at en Fortjeneste naa vi om Morgenens samlede døde Rotter sammen.

Paa Frederikssundsvej No 90, laa et lille Hus "Rottehuset" hvor vi afleverede Rotterne og klippede Halerne af dem. Vi fik 10 Øre for de store 5 Øre for de mindre, og 2 Øre for Musene. Jeg husker engang, det var om Vinteren, jeg var ene i Stuen, da jeg saa en stor Rotte jule gennem Rummet, jeg skreg, Mor kom til, hun tog efter Kulskovlen i Kulkassen og ud derfra sprang Rotten, løb over Mors Arm og Nakke og forsvandt. Slige [sådanne] Hændelser havde vi mange af.

Lopper og Væggelus var ligeledes en Plage, trods Desinfektion og megen renlighed, indtil det udmærkede D.D.T. i trediveerne kom i Handelen.

(1)

Der var nu kommet flere Børn til den i Forvejen store Familie. Mor måtte tage arbejde med vask og rengøring, da Far ikke altid kunde finde hjem på lønningsdagen. Blandt andet, havde Mor ogsaa et Arbejde med at vaske Spande, paa et Mejeri, hun gik kl. 3½ om Morgenens. Vi Børn skiftedes til at gå med hende, hun kunde ikke lide at gå alene, saa skyllede vi Flasker, for at komme hurtigere hjem igen.

Der var nu kommet flere børn til den i forvejen store familie. Mor måtte tage arbejde med vask og rengøring, da far ikke altid kunne finde hjem på lønningsdagen. Blandt andet havde mor også arbejde med at vaske spande på et mejeri. Hun gik kl. 3½ om morgenen. Vi børn skiftedes til at gå med hende, hun kunne ikke lide at gå alene. Så skyllede vi flasker for at komme hurtigere hjem igen.

(1)

Vores Middagsmad bestod hovedsagelig af Kålrabi, tilberedt på flere Maader. Kartoflerne fik vi som mos på brødet i stedet for Smør eller Margarine.

Det kneb da ogsaa meget at skaffe Brændsel. Min Bror og jeg, mødte hver Dag paa et Savskæreri i Hillerødgade, hvor vi for 25 Øre kunde købe en stor Sæk Høvlspåner, som vi tog lige fra Maskinerne, vi havde altid en ekstra Sæk med, for naar Formanden ikke var til Stede, fyldte vi ogsaa den for de samme Penge. Vi opsøgte ogsaa Byggepladser, hvor vi tiggede Brændsel.

Jeg glemmer aldrig en Juleaften, Mor havde været syg efter Barn nr 10 (heldigvis den sidste). Vi ventede Far hjem fra Arbejdet, vi havde ingen Mad og ingen Penge, Jeg maatte saa gaa til Skoleinspektør Jensen (den gamle Frederikssundsvej Skole) min onkel. Mor havde hørt, han var saa flink til at hjælpe Folk der var i Nød. Jeg forklarede ham vores Situation og da jeg gik derfra med 5 Kr i Haanden, ønskede han os en glædelig Jul. Vi fik en god Juleaften, med stegt Flæsk, "Kartoffelmos" og Sødsuppe.

Vores middagsmad bestod hovedsagelig af kålrabi, tilberedt på flere måder. Kartoflerne fik vi som mos på brødet i stedet for smør eller margarine.

Det kneb da også meget med at skaffe brændsel. Min bror og jeg mødte hver dag på et savskæreri i Hillerødgade, hvor vi for 25 øre kunne købe en stor sæk høvlspåner, som vi tog lige fra maskinerne. Vi havde altid en ekstra sæk med, for når formanden ikke var til stede, fyldte vi også den for de samme penge. Vi opsøgte også byggepladser, hvor vi tiggede brændsel.

(1-2)

Jeg glemmer aldrig en juleaften. Mor havde været syg efter barn nr. 10, heldigvis den sidste. Vi ventede far hjem fra arbejdet. Vi havde ingen mad og ingen penge.

Jeg måtte gå til skoleinspektør Jensen, på den gamle Frederikssundsvej Skole, som nu er nedrevet. Mor havde hørt, han var så flink til at hjælpe folk, der var i nød.

Jeg forklarede ham vores situation, og da jeg gik derfra med 5 kr. i hånden, ønskede han os en "glædelig jul". Vi fik en god juleaften med stegt flæsk, kartoffelmos og sødsuppe.

(2)

For ca 55 år siden, lå der på hjørnet af Hillerødgade og Nordre Fasanvej en stor losseplads (der hvor nu Fabrikken Novo ligger) her gik vi børn hver søndag formiddag, for at samle Koks eller Brænde, der var Husaffald, og affald fra de omkringliggende Fabrikker, ja, vi kunde endda være heldige, at finde Karameller eller Bolsjer, (som vi ikke var forvænt med) i store Klumper, fra H. H. Mathiesens Fabrik, som havde sit Huse på Fasanvej. Det vaskede Mor så ud og skyllede, så det blev spiseligt. Jeg har i min Besiddelse i dag et Minde fra den Tid, jeg fandt nemlig en lille kinesisk Kvindefigur mellem skraldet.

For ca. 55 år siden, lå der på hjørnet af Hillerødgade og Nordre Fasanvej en stor losseplads, dér hvor nu fabrikken Novo ligger. Her gik vi børn hver søndag formiddag for at samle koks eller brænde. Der var husaffald og affald fra de omkringliggende fabrikker. Ja, vi kunne endda være heldige at finde karameller eller bolsjer, som vi ikke var forvænt med, i store klumper fra H. H. Mathiesens Fabrikker, som havde til huse på Fasanvej. Det vaskede mor så ud og skyllede, så det blev spiseligt. Jeg har i min besiddelse i dag et minde fra den tid, jeg fandt nemlig en lille kinesisk kvindefigur mellem skraldet.

I dag har Nordvestkvarteret gennemgået en stor forandring. Min barndomsgade var små, lave huse og store grønne marker, hvor vi kunne tumle os. Og jeg husker den store firlængede, stråtekte bondegård "Tomsgården" på Frederikssundsvej, hvor vi kunne købe en spand mælk og æg for billige penge.

(2)